

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (prvního senátu)

26. října 2006 \*

Ve věci C-248/04,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 234 ES, podaná rozhodnutím College van Beroep voor het bedrijfsleven (Nizozemsko) ze dne 9. června 2004, došlým Soudnímu dvoru dne 11. června 2004, v řízení

**Koninklijke Coöperatie Cosun UA**

proti

**Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,**

SOUDNÍ DVŮR (první senát),

ve složení P. Jann, předseda senátu, J. N. Cunha Rodrigues a M. Ilešič (zpravodaj),

\* Jednací jazyk: nizozemština.

generální advokátka: C. Stix-Hackl,  
vedoucí soudní kanceláře: M. M. Ferreira, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 23. března 2006,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za Koninklijke Coöperatie Cosun UA N. J. Helderem a M. Slotboomem, advocaten,
- za Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit E. R. Kleijwegtem, jako zmocněncem,
- za Nizozemské království H. G. Sevenster a C. M. Wissels a D. J. M. de Gravem, jako zmocněnci,
- za Radu Evropské unie F. Ruggeri Laderchim a B. Driessenem, poté B. Driessenem a A. Gregorio Merinem, jako zmocněnci,
- za Komisi Evropských společenství M. Nolinem a X. Lewisem, jako zmocněnci, ve spolupráci s F. Tuytschaeverem, advocaat,

po vyslechnutí stanoviska generální advokátky na jednání konaném dne 16. května 2006,

vydává tento

## Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká platnosti nařízení Rady (EHS) č. 1785/81 ze dne 30. června 1981 o společné organizaci trhů v odvětví cukru (Úř. věst. L 177, s. 4), ve znění nařízení Rady (EHS) č. 305/91 ze dne 4. února 1991 (Úř. věst. L 37, s. 1, dále jen „základní nařízení“), jakož i nařízení Komise (EHS) č. 2670/81 ze dne 14. září 1981, kterým se stanoví prováděcí pravidla pro výrobu cukru nad rámec kvóty (Úř. věst. L 262, s. 14), ve znění nařízení Komise (EHS) č. 3559/91 ze dne 6. prosince 1991 (Úř. věst. L 336, s. 26, dále jen „nařízení č. 2670/81“).
- 2 Tato žádost byla podána v rámci sporu mezi Koninklijke Coöperatie Cosun UA (dále jen „Cosun“), družstvem usazeným v Nizozemsku, a Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (nizozemským ministerstvem zemědělství, přírody a kvality potravin, dále jen „ministerstvo“), zastoupeným Hoofdproductschap Akkerbouw (dále jen „HPA“) ve věci poplatku požadovaného po Cosun na základě článku 26 základního nařízení a článku 3 nařízení č. 2670/81.

## Právní rámec

### *Společná organizace trhů v odvětví cukru*

- 3 Základní nařízení v rámci společné organizace trhů v odvětví cukru (dále „SOT v odvětví cukru“) směřuje k zachování nezbytných záruk, pokud jde o zaměstnanost a životní úroveň výrobců základních výrobků takových jako výrobci cukru

v Evropském společenství, zabezpečení zásobování všech spotřebitelů cukrem za přiměřené ceny tím, že stabilizuje trh s cukrem.

- 4 Za tímto účelem upravuje zejména výrobu, dovoz a vývoz cukru. Stanoví zejména režim výrobních kvót, který představuje, podle jeho patnáctého bodu odůvodnění, prostředek zajišťující výrobcům ceny platné ve Společenství a odbyt jejich produkce.
- 5 V rámci režimu kvót článek 24 základního nařízení stanoví pro každý hospodářský rok (tedy od 1. července jednoho roku do 30. června následujícího roku) základní množství cukru A a cukru B, jež připadá každému členskému státu, aby je rozdělil mezi výrobce cukru usazené na jeho území. Podnikům vyrábějícím cukr je tak přidělována kvóta A a kvóta B pro každý hospodářský rok. Veškeré množství cukru vyrobeného nad rámec kvót A a B je označeno jako „cukr C“.
- 6 Cukr C nepodléhá ani režimu cenové podpory, ani režimu vývozních náhrad. Mimoto cukr C nemůže být prodáván na vnitřním trhu, a musí být tedy vyvážen mimo Společenství k prodeji na světovém trhu. Článek 26 základního nařízení v tomto ohledu stanoví následující:

„1. [...] cukr C, který se nepřevádí na základě článku 27 [...], nesmí být prodáván na vnitřním trhu Společenství a musí být vyvezen v nezměněném stavu před 1. lednem následujícím po dotčeném hospodářském roce.

[...]

3. Prováděcí pravidla k tomuto článku budou stanovena postupem podle článku 41.

Tato prováděcí pravidla stanoví zejména vybírání částky [poplatku] za cukr C [...] upravený v odstavci 1, jehož vývoz v nezměněném stavu ve stanovené lhůtě nebyl k určenému datu prokázán.“

- 7 Podle čl. 27 odst. 1 základního nařízení „se každý podnik může rozhodnout, že celou produkci cukru nad stanovenou kvótu A, nebo její část, převede do následujícího hospodářského roku, v němž bude považována za součást produkce tohoto roku“.
- 8 Nařízení č. 2670/81, přijaté na základě čl. 26 odst. 3 základního nařízení, upřesňuje podmínky, za kterých se vývoz cukru C považuje za uskutečněný.
- 9 Článek 1 odst. 1 nařízení č. 2670/81 stanoví:

„Vývoz uvedený v čl. 26 odst. 1 nařízení (EHS) č. 1785/81 se považuje za uskutečněný, jestliže:

- a) cukr C [...] je vyvážen z členského státu, na jehož území byl vyroben;

- b) členský stát uvedený v písmenu a) přijal vývozní prohlášení před 1. lednem, který následuje po konci hospodářského roku, v němž byl cukr C [...] vyroben;
- c) cukr C [...] opustil celní území Společenství nejpozději ve lhůtě 60 dnů po 1. lednu uvedeném v písmenu b);
- d) výrobek byl z členského státu uvedeného v písmenu a) vyvezen bez náhrady nebo dávky.

Kromě případu vyšší moci, pokud nejsou splněny všechny podmínky uvedené v prvním pododstavci, dotyčné množství cukru C [...] se považuje za prodané na vnitřním trhu.

V případě vyšší moci přijme příslušný orgán členského státu, na jehož území byl cukr C [...] vyroben, opatření nezbytná vzhledem k okolnostem uplatněným dotyčnou stranou.“

- <sup>10</sup> Podle třetího bodu odůvodnění nařízení č. 2670/81 „při stanovení výše poplatku účtovaného v případě prodeje na vnitřním trhu je nezbytné, aby se na cukr C [...], které nebyly vyvezeny, vztahovaly podobné podmínky jako na cukr [...] dovezené ze třetích zemí“, a „že za tímto účelem by se při stanovení výše poplatku měl na jedné straně brát ohled na dovozní dávku na cukr [...] v maximální výši použitelné během období, které zahrnuje hospodářský rok, během něhož byly dotyčný cukr [...] vyrobeny, a šest měsíců po uvedeném hospodářském roce, a na straně druhé, na paušální částku stanovenou na základě nákladů na odbyt cukru dovezeného ze třetích zemí“.

11 Článek 3 nařízení č. 2670/81 stanoví:

„1. Na množství, která byla ve smyslu čl. 1 odst. 1 prodána na vnitřním trhu, vyměří dotyčné členské státy poplatek rovnající se součtu:

a) u cukru C na 100 kilogramů:

— nejvyšší dovozní dávky na 100 kilogramů bílého, případně surového cukru, která je použitelná během období, jež zahrnuje hospodářský rok, v němž byl dotyčný cukr vyroben, a šest měsíců po uvedeném hospodářském roce, a

— 1 [euro];

[...]

4. V případě množství cukru C [...], který byl před vývozem nenávratně zničen nebo poškozen za okolností, které příslušný orgán dotyčného členského státu uzná jako případ vyšší moci, se příslušná částka k úhradě uvedená v odstavci 1 neuloží.“

*Celní předpisy*

- <sup>12</sup> Článek 13 odst. 1 nařízení Rady (EHS) č. 1430/79 ze dne 2. července 1979 o vrácení nebo prominutí dovozního cla nebo vývozního cla (Úř. věst. L 175, s. 1), ve znění nařízení Rady (EHS) č. 3069/86 ze dne 7. října 1986 (Úř. věst. L 286, s. 1, dále jen „nařízení č. 1430/79“), stanoví:

„Dovozní clo lze vrátit nebo prominout ve zvláštních případech [...], které vyplývají z okolností, jež nelze přičítat ani podvodnému jednání, ani hrubé nedbalosti zúčastněné osoby.

Případy, kdy lze použít ustanovení prvního pododstavce a příslušná procesní pravidla, se vymezí postupem [stanoveným pro přijetí prováděcích opatření]. Vrácení či prominutí může podléhat zvláštním podmínkám.“ (*neoficiální překlad*)

- <sup>13</sup> Podle čl. 1 odst. 2 písm. a) nařízení č. 1430/79 se „dovozním clem“ rozumí „jak clo a poplatky s rovnocenným účinkem, tak zemědělské dávky a jiné dovozní poplatky zavedené v rámci společné zemědělské politiky nebo v rámci zvláštních úprav platných podle článku 235 Smlouvy, pro některé druhy zboží vzniklého zpracováním zemědělských výrobků“.
- <sup>14</sup> Článek 4 nařízení Komise (EHS) č. 3799/86 ze dne 12. prosince 1986, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článkům 4a, 6a, 11a a 13 nařízení Rady (EHS) č. 1430/79 (Úř. věst. L 352, s. 19), uvádí zvláštní případy, které vyplývají z okolností, jež nelze přičítat ani podvodnému jednání, ani hrubé nedbalosti zúčastněné osoby ve



smyslu čl. 13 odst. 1 nařízení č. 1430/79. Ostatní skutečnosti lze rovněž považovat za skutečnosti způsobující takové zvláštní případy na základě posouzení případ od případu, v rámci řízení, kde je nezbytný zásah Komise Evropských společenství.

### **Spor v původním řízení**

- 15 Cosun, družstvo usazené v Nizozemsku, vyrábělo během hospodářských let 1991/1992 a 1992/1993 cukr C. Během roku 1993 prodalo několik zásilek cukru C různým smluvním partnerům za účelem jejich vývozu do Chorvatska, Slovinska a Maroka.
- 16 Smluvní partneři Cosun se, bez jeho vědomí, těmito operacemi dopustili podvodu spočívajícího zejména v neodpovídajícím orazítkování dokumentů D5 určených k prokázání, že dávky cukru C řádně opustily území Společenství.
- 17 Vyšetřování jednání výše uvedených smluvních partnerů bylo zahájeno příslušnými nizozemskými orgány, které uvědomily HPA, orgán, který je v Nizozemsku příslušný pro použití právních předpisů v oblasti společné organizace trhů. Naproti tomu Cosun nebylo původně o tomto vyšetřování informováno.
- 18 Rozhodnutím ze dne 25. dubna 1994, změněným rozhodnutím ze dne 13. června 1994, HPA na základě článku 3 nařízení č. 2670/81 požádala Cosun o zaplacení částky 6 250 856,78 NLG (2 836 515,14 eur) z důvodu, že neprokázalo, že některé dávky cukru C opustily území Společenství.

- 19 Jelikož HPA zamítla stížnost Cosun, Cosun podalo žalobu proti tomuto zamítavému rozhodnutí u College van Beroep voor het bedrijfsleven a zároveň na základě článku 13 nařízení č. 1430/79 podalo u HPA žádost o prominutí požadovaného poplatku.
- 20 Co se zaprvé týče žádosti o prominutí, nizozemské orgány ji předaly Komisi, která je příslušná k jejímu přezkoumání, spolu s kladným stanoviskem. Svým rozhodnutím REM 19/01 – rovněž označeným číslem K(2002) 1580 konečně – ze dne 2. května 2002 Komise prohlásila tuto žádost za nepřipustnou. Cosun tudíž podalo žalobu na neplatnost tohoto rozhodnutí u Soudu prvního stupně Evropských společenství. Soud rozsudkem ze dne 7. prosince 2004, Koninklijke Coöperatie Cosun v. Komise (T-240/02, Sb. rozh. s. II-4237), zamítl žalobu jako neopodstatněnou. Kasační opravný prostředek Cosun proti tomuto rozsudku byl zamítnut rozsudkem z dnešního dne, Koninklijke Coöperatie Cosun v. Komise (C-68/05 P, Sb. rozh. s. I-10367).
- 21 Co se zadruhé týče žaloby podané u College van Beroep voor het bedrijfsleven proti rozhodnutí HPA o zamítnutí stížnosti Cosun, tento soud přerušil řízení, poprvé do vydání rozsudku Soudního dvora ze dne 7. září 1999, De Haan (C-61/98, Recueil, s. I-5003), vzhledem k podobnostem mezi těmito dvěma věcmi.
- 22 Ve výše uvedeném rozsudku De Haan, který se týkal cel, Soudní dvůr rozhodl, že potřeby vyšetřování vedeného vnitrostátními orgány mohou, pokud nedošlo k jakémukoli podvodnému jednání nebo nedbalosti přičitatelné osobě povinné zaplatit clo a pokud nebyla posledně uvedená informována o průběhu vyšetřování, představovat zvláštní situaci ve smyslu článku 13 nařízení č. 1430/79, jelikož okolnost, že vnitrostátní orgány pro účely vyšetřování úmyslně nezakročily proti spáchání protiprávních jednání a nesrovnalostí, čímž vznikl celní dluh k tíži hlavního povinného, staví posledně uvedeného do výjimečného postavení ve vztahu k ostatním hospodářským subjektům vykonávajícím tutéž činnost.

- 23 Poté, co se pokračovalo v původním řízení, College van Beroep voor het bedrijfsleven odmítl další důvody, které Cosun uvádělo na podporu své žaloby. Rozhodl zejména, že se Cosun nesprávně dovolávalo vyšší moci, jelikož nesplnění povinnosti smluvním partnerem je známým a neobvyklým obchodním rizikem.
- 24 Vzhledem k tomu, že Cosun rovněž uplatňovalo, že se nachází ve výjimečném postavení, které odůvodňuje prominutí cla v souladu s článkem 13 nařízení č. 1430/79, College van Beroep voor het bedrijfsleven dospěl k závěru, že situace Cosun byla ve skutečnosti zcela podobná situaci společnosti De Haan Beheer BV v řízení, ve kterém byl vydán výše uvedený rozsudek De Haan.
- 25 College van Beroep voor het bedrijfsleven se dotazuje, zda v případě, kdy se možnost prominout dluhy v souladu s článkem 13 nařízení č. 1430/79 neuplatní na poplatek dlužný na základě článku 3 nařízení č. 2670/81, neexistence jakéhokoli základu umožňujícího udělit takové prominutí v rámci SOT v odvětví cukru činí, v tomto rozsahu, základní nařízení a nařízení č. 2670/81 neplatnými a, případně, jaké jsou důsledky neplatnosti těchto nařízení v situaci, jako je situace dotčená v původním řízení.
- 26 Za těchto podmínek se College van Beroep voor het bedrijfsleven rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1. Pokud se možnost prominutí cla zakotvená v článku 13 nařízení (EHS) č. 1430/79, v současnosti nahrazeného článkem 239 [nařízení Rady (EHS) č. 2913/92 ze dne 12. října 1992, kterým se vydává] celní[ho] kodex[u] Společenství [(Úř. věst. L 302, s. 1)], nepoužije na poplatky z cukru C, jako

v projednávaném případě, jsou nařízení Rady (EHS) č. 1785/81 [...] a nařízení Komise (EHS) č. 2670/81 [...] zcela nebo částečně neplatná z důvodu neexistence možnosti vrácení nebo prominutí [poplatku] z cukru C na základě důvodů vycházejících z ekvity?

2. V případě kladné odpovědi na první otázku, neuplatní se právní povinnost uhradit [poplatek] z cukru C nebo může příslušný orgán dotyčného členského státu nebo Komise rozhodnout o nevyměření [poplatků] z cukru C v souladu s článkem 3 nařízení EHS č. 2670/81, jestliže osobě povinné k úhradě [poplatku] nemůže být vytýkáno podvodné jednání nebo nedbalost, které mohly způsobit to, že nedošlo k vývozu takového množství, jaké zamýšlela, a v zájmu šetření zahájeného vnitrostátními orgány za účelem zjištění protiprávních jednání a nesrovnalostí nebyla tato osoba o tomto šetření informována?“

## Úvodní závěry

<sup>27</sup> Je namístě konstatovat, že předkládající soud se opírá jednak o to, že článek 13 nařízení č. 1430/79 se nepoužije na poplatek dlužný na základě článku 3 nařízení č. 2670/81, a jednak o to, že s výjimkou případu vyšší moci základní nařízení a nařízení č. 2670/81 nestanoví žádnou možnost prominutí nebo vrácení takového poplatku.

<sup>28</sup> Za účelem poskytnutí užitečné odpovědi, která by umožnila předkládajícímu soudu rozhodnout spor v původním řízení, je tudíž třeba úvodem přezkoumat současně, zda poplatek dlužný na základě článku 3 nařízení č. 2670/81 nespadá do působnosti

článku 13 nařízení č. 1430/79 a zda základní nařízení a nařízení č. 2670/81 je třeba vykládat tak, že nestanoví žádnou možnost prominutí nebo vrácení takového poplatku z různých důvodů vycházejících z ekvity.

*K výkladu článku 13 nařízení č. 1430/79*

- 29 Nejprve je třeba podotknout, že veškerá dovozní cla uvedená v čl. 1 odst. 2 písm. a) nařízení č. 1430/79, tedy clo a poplatky s rovnocenným účinkem, zemědělské dávky a jiné dovozní poplatky zavedené v rámci společné zemědělské politiky nebo v rámci zvláštních úprav platných podle článku 235 Smlouvy [nyní článek 308 ES], pro některé druhy zboží vzniklého zpracováním zemědělských výrobků, jsou vybírána z důvodu překročení vnějších hranic Společenství.
- 30 To je zjevně případ cel a poplatků s rovnocenným účinkem, přičemž těmito jsou všechny jednostranně uložené peněžité povinnosti, bez ohledu na jejich název nebo způsob vybírání, postihující zboží z důvodu skutečnosti, že překračuje hranici, které nejsou clem jako takovým (viz zejména rozsudky ze dne 17. září 1997, UCAL, C-347/95, Recueil, s. I-4911, bod 18, a ze dne 8. června 2006, Koornstra, C-517/04, Sb. rozh. s. I-5015, bod 15).
- 31 To je rovněž případ zemědělských dávek a jiných dovozních poplatků, jež jsou vybírány z důvodu skutečnosti, že zemědělské výrobky nebo některé druhy zboží vzniklé zpracováním zemědělských výrobků překračují vnější hranice Společenství.

- 32 Na rozdíl od toho, poplatek dlužný na základě článku 3 nařízení č. 2670/81 není vybírán z důvodu překročení vnějších hranic Společenství určitým množstvím cukru C, ale naopak z toho důvodu, že uvedené množství nebylo vyvezeno ze Společenství, nebo proto, že při jeho vývozu nebyly splněny podmínky a dodrženy lhůty stanovené nařízením č. 2670/81.
- 33 Proto tento poplatek neodpovídá žádné ze tří kategorií uvedených v čl. 1 odst. 2 písm. a) nařízení č. 1430/79, a tudíž nepatří mezi dovozní clo ve smyslu článku 13 téhož nařízení.
- 34 Zadruhé, žádný argument, který v tomto smyslu uvádí Cosun, ministerstvo, a nizozemská vláda, nemůže prokázat, že zákonodárce Společenství zamýšlel postavit poplatek dlužný na základě článku 3 nařízení č. 2670/81 pro účely použití článku 13 nařízení č. 1430/79 naroveň s dovozním clem ve smyslu čl. 1 odst. 2 písm. a) posledně uvedeného nařízení.
- 35 Zaprvé, takový poplatek a dovozní clo uvedené v čl. 1 odst. 2 písm. a) nařízení č. 1430/79 nesledují stejné cíle.
- 36 V tomto ohledu je namístě poukázat na to, že SOT v odvětví cukru je v podstatě založena na cenovém režimu (který stanoví zejména stanovení základních a intervenčních cen), režimu obchodu se třetími zeměmi (který obsahuje zejména výběr dávky při dovozu z uvedených zemí) a režimu kvót (který spočívá v přidělení výrobních kvót a stanovení podmínek prodeje cukru vyrobeného nad rámec kvót).

- 37 Konečným účelem takto zavedených opatření je stabilizovat trh Společenství s cukrem, a tudíž zajistit zachování nezbytných záruk, pokud jde o zaměstnanost a životní úroveň výrobců ve Společenství, jakož i zabezpečení zásobování všech spotřebitelů cukrem.
- 38 Jejich bezprostřední cíle se však významně liší. Z pátého bodu odůvodnění základního nařízení tak vyplývá, že režim obchodu se třetími zeměmi směřuje k zamezení toho, aby se kolísání cen cukru na světovém trhu odrazilo na cenách uplatňovaných ve Společenství.
- 39 To zjevně není cílem režimu kvót. V tomto ohledu je namístě zdůraznit, že v rozporu s tím, co tvrdí Cosun, tento cíl není vyjádřen v desátém bodu odůvodnění základního nařízení, který směřuje k odůvodnění nezbytnosti opatření stanovených v článku 22 uvedeného nařízení.
- 40 Podle patnáctého bodu odůvodnění základního nařízení jsou výrobní kvóty prostředkem, který zaručuje výrobcům ceny Společenství a odbyt jejich výrobků. Kromě toho co se konkrétněji týče poplatku dlužného na základě článku 3 nařízení č. 2670/81, toto ustanovení má především odrazující povahu a směřuje k zajištění toho, aby byl respektován zákaz odbytu cukru C – vyrobeného nad rámec kvóty – na vnitřním trhu.
- 41 Dávky při dovozu cukru ze třetích zemí a poplatek dlužný na základě článku 3 nařízení č. 2670/81 za cukr C prodaný na vnitřním trhu proto nesledují stejné cíle.

42 Zadruhé, ani z článku 26 základního nařízení, ani z třetího bodu odůvodnění a z článku 3 nařízení č. 2670/81 nevyplývá, že zákonodárce Společenství měl v úmyslu, aby dovozce cukru původem ze třetích zemí a výrobce cukru C prodaného na vnitřním trhu měli stejné postavení.

43 Z třetího bodu odůvodnění, jakož i z článku 3 nařízení č. 2670/81 totiž jasně plyne, že odkaz na cukr dovezený ze třetích zemí se omezuje na způsob výpočtu poplatku stanoveného v uvedeném článku. Toto ustanovení by nemohlo dosáhnout svého bezprostředního cíle, kterým je zajistit respektování zákazu odbytu cukru C na vnitřním trhu, jestliže by bylo hospodářsky výhodnější získat cukr C na vnitřním trhu než dovézt cukr ze třetích zemí. Naproti tomu uvedené body odůvodnění a článek žádným způsobem nezmiňují postavení dovozců cukru a výrobců cukru C.

44 Co se týče okolnosti, že dávka při dovozu cukru ze třetích zemí slouží jako základ pro výpočet poplatku vybíraného na základě článku 3 nařízení č. 2670/81, tato skutečnost nemůže odůvodnit jejich postavení naroveň, jelikož odůvodnění pro tento způsob výpočtu spočívá v zajištění toho, aby uvedený poplatek měl odrazující charakter, jak to bylo zdůrazněno v předchozím bodě tohoto rozsudku.

45 Co se týče článku 26 základního nařízení, z jeho znění nelze vyvodit vůli zákonodárce Společenství přiznat cukru C prodanému na vnitřním trhu postavení výrobku dovezeného ze třetích zemí, jelikož tento článek se omezuje na stanovení zákazu odbytu cukru C na vnitřním trhu.

46 Konečně zatřetí, skutečnost, že jednak zemědělské dovozní dávky a jiné dovozní poplatky uvedené v čl. 1 odst. 2 písm. a) nařízení č. 1430/79 a jednak poplatek dlužný



na základě článku 3 nařízení č. 2670/81 jsou součástí vlastních zdrojů Společenství, není relevantní pro určení, zda tato částka patří do působnosti článku 13 nařízení č. 1430/79. Vlastní zdroje Společenství se totiž skládají z příjmů, které se velmi liší svou povahou, a spadají do režimů, které jsou rovněž různé (viz například příjmy z daně z přidané hodnoty).

47 Je tudíž třeba dospět k závěru, že poplatek dlužný na základě článku 3 nařízení č. 2670/81 nespadá do působnosti článku 13 nařízení č. 1430/79.

48 Zatřetí, opírajíce se o rozsudek Soudního dvora ze dne 12. prosince 1985, Krohn (165/84, Recueil, s. 3997), Cosun a nizozemská vláda nicméně tvrdí, že i když je oblast působnosti nařízení z právního hlediska určena jím samotným a nelze ji rozšířit na jiné situace než situace, pro které je určeno, může tomu být jinak v některých výjimečných případech. Hospodářské subjekty se tak mohou právem dovolávat obdobného použití nařízení, které se na ně běžně nepoužije, pokud odůvodní, že právní režim, který se ně vztahuje, je jednak úzce srovnatelný s režimem, jehož obdobné použití požadují, a jednak obsahuje vadu neslučitelnou s obecnou právní zásadou Společenství, kterou toto obdobné použití umožňuje napravit.

49 Podle Cosun a Nizozemské vlády jsou obě podmínky zakotvené touto judikaturou v projednávaném případě splněny. Jednak cukr C prodaný na vnitřním trhu je ve stejném postavení jako cukr dovezený z třetích zemí. Kromě toho, neexistence možnosti prominutí poplatku dlužného na základě článku 3 nařízení č. 2670/81, ve zvláštních situacích a z důvodu ekvity, zatímco tato možnost je zakotvena pro dovozní clo v článku 13 nařízení č. 1430/79, je v rozporu se zásadou rovnosti, jakož i, podle Cosun, údajnou zásadou ekvity.

50 V tomto ohledu je namístě konstatovat, že ve věci, ve kterém byl vydán výše uvedený rozsudek Krohn, se dovozci manioku z Thajska dovolávali výhody vyplývající z ustanovení sekundárního práva týkajících se dovozců manioku z jiných třetích zemí a určených k vyrovnání důsledků změny režimu Společenství pro udělování dovozních licencí pro maniok, přičemž tato změna se uplatnila bez ohledu na zemi původu. Za těchto podmínek Soudní dvůr konstatoval, že se dovozci manioku pocházejícího z Thajska a dovozci manioku pocházejícího z třetích zemí nacházeli ve stejné situaci, a tudíž že právní režim použitelný na dovozce manioku z Thajska byl úzce srovnatelný s režimem upravujícím v téže době dovozy manioku z jiných třetích zemí.

51 Naopak, jak to vyplývá z bodu 35 až 46 tohoto rozsudku, výrobce Společenství vyrábějící cukr, jenž je povinen zaplatit poplatek na základě článku 3 nařízení č. 2670/81, není ve stejné situaci jako dovozce cukru pocházejícího z třetích zemí, jenž je povinen zaplatit dovozní clo. Je tudíž třeba konstatovat, že tyto dvě kategorie hospodářských subjektů nepatří do úzce srovnatelných právních režimů ve smyslu výše uvedeného rozsudku Krohn.

52 V důsledku toho nemůže článek 13 nařízení č. 1430/79 sloužit jako základ pro prominutí nebo vrácení poplatku dlužného na základě článku 3 nařízení č. 2670/81.

*K výkladu základního nařízení a nařízení č. 2670/81*

53 Je namístě konstatovat, že ani základní nařízení ani nařízení č. 2670/81 neopravňují vnitrostátní orgány nebo orgány Společenství k prominutí nebo vrácení poplatku dlužného na základě článku 3 nařízení č. 2670/81 z důvodů ekvity.

- 54 Cosun nicméně zaprvé uplatňuje, že nehledě na znění článku 3 nařízení č. 2670/81 je třeba tento článek vykládat ve světle obecných právních zásad Společenství tak, že zakotvuje možnost příslušných vnitrostátních orgánů udělit prominutí z důvodů ekvity ve zvláštních situacích, jako jsou situace dotčené v původním řízení.
- 55 V tomto ohledu Soudní dvůr v rozsudku ze dne 19. února 2004, *British Sugar* (C-329/01, Recueil, s. I-1899, body 64 až 67), rozhodl, že za okolností, jakými jsou okolnosti uvedené věci, charakterizovaných absencí jakéhokoli chybného jednání příslušného vnitrostátního orgánu, nemají ani tento orgán, ani vnitrostátní soudy diskreční pravomoc ke snížení poplatku, který je třeba vybrat na základě článku 3 nařízení č. 2670/81.
- 56 Nemají tedy *a fortiori* pravomoc, za podobných okolností, udělit prominutí nebo vrácení takového poplatku z důvodů ekvity.
- 57 Přitom za situace, jako je situace v původním řízení, nelze vnitrostátním orgánům vytýkat jakékoli chybné jednání.
- 58 Je pravda, že pokud příslušné vnitrostátní orgány informují výrobce o možnosti podvodu smluvních partnerů, kterým svěřil vývoz zásilek cukru C, tento může přijmout nezbytná opatření, pokud ne k zamezení vzniku dluhu, tak alespoň k zabránění nebo omezení jeho zvýšení.

- 59 Nicméně, potřeby vyšetřování určeného k identifikaci a zatčení pachatelů nebo spolupachatelů spáchaného podvodu nebo jeho přípravy mohou legitimně odůvodnit úmyslné, úplné či částečné neinformování hlavního povinného o skutečnostech vyšetřování, i když posledně jmenovaný není nijak zapojen do spáchání podvodných jednání (viz v tomto smyslu výše uvedený rozsudek De Haan, bod 32).
- 60 Vnitrostátní orgány, informované o možnosti podvodu spočívajícího v prodeji na vnitřním trhu cukru C, jenž je předmětem vývozního prohlášení, tak nemají žádnou povinnost upozornit výrobce, že by se mohl stát osobou povinnou k zaplacení poplatku podle článku 3 nařízení č. 2670/81, a to i kdyby zúčastněný nebyl zapojen do spáchání podvodných jednání (viz obdobně výše uvedený rozsudek De Haan, bod 36).
- 61 Zadruhé, při jednání určeném k přednesu řeči Cosun tvrdilo, že v souladu s rozsudkem ze dne 27. května 1993, Peter (C-290/91, Recueil, s. I-2981), právo Společenství nebrání v oblasti společné zemědělské politiky použití vnitrostátní právní zásady spravedlivého posouzení, pokud následkem takového uplatnění není diskriminace mezi subjekty a nečiní prakticky nemožným provádění právní úpravy Společenství. Nizozemské orgány měly podle Cosun ve věci v původním řízení prominout dotčený poplatek.
- 62 V tomto ohledu je namístě konstatovat, že, podle Cosun, všem výrobcům cukru C nacházejícím se ve shodných objektivních okolnostech – charakterizovaných skutečností, že vnitrostátní orgány dopustily spáchání podvodu spočívajícího v prodeji cukru C, který byl předmětem vývozního prohlášení, na vnitřním trhu, aniž by o tom vyrozuměly výrobce, i když nebyl zapojen do spáchání podvodného jednání – musí být uděleno takové prominutí.

- 63 Z ustálené judikatury přitom vyplývá, že v právu Společenství neexistuje právní základ umožňující prominutí poplatků zavedených tímto právním řádem z důvodů ekvity (rozsudky ze dne 28. června 1977, *Balkan-Import-Export*, 118/76, Recueil, s. 1177, body 7, 8 a 10; a ze dne 14. listopadu 1985, *Neumann*, 299/84, Recueil, s. 3663, bod 24, a ze dne 28. června 1990, *Hoche*, C-174/89, Recueil, s. I-2681, bod 31). Mimoto, aniž jsou tím dotčeny případy výslovně uvedené zákonodárcem Společenství (viz například rozsudek ze dne 26. listopadu 1996, *T. Port*, C-68/95, Recueil, s. I-6065, body 42 a 43), v právu Společenství neexistuje obecná právní zásada, podle které vnitrostátní orgán nemůže používat platný předpis práva Společenství, pokud tento předpis má ve vztahu k zúčastněnému přísné důsledky, kterým by se zákonodárce Společenství zjevně chtěl vyhnout, pokud by předvídal tento případ v okamžiku přijetí předpisu (výše uvedené rozsudky *Neumann*, bod 33, a *Hoche*, bod 31).
- 64 Ekvita neumožňuje odchýlit se od použití ustanovení právních předpisů Společenství mimo případy stanovené právní úpravou nebo za předpokladu, že právní úprava sama o sobě je prohlášena za neplatnou (rozsudek ze dne 29. září 1998, *First City Trading* a další, C-263/97, Recueil, s. I-5537, bod 48).
- 65 Je přitom třeba konstatovat, že zákonodárce Společenství neumožnil vnitrostátním orgánům udělit prominutí nebo vrácení poplatku dlužného na základě článku 3 nařízení č. 2670/81 z důvodů ekvity.
- 66 V důsledku toho je třeba základní nařízení a nařízení č. 2670/81 vykládat tak, že kromě případů vyšší moci neumožňují udělit prominutí nebo vrácení takového poplatku.

**K první otázce**

- <sup>67</sup> Podstatou první otázky předkládajícího soudu je, zda, s ohledem na neexistenci možnosti prominutí nebo vrácení poplatku dlužného na základě článku 3 nařízení č. 2670/81 z různých důvodů vycházejících z ekvity, jsou základní nařízení a nařízení č. 2670/81 neplatná jako odporující zásadám rovnosti a právní jistoty, jakož i ekvity.

*K údajnému porušení zásady rovnosti*

- <sup>68</sup> Cosun, ministerstvo a nizozemská vláda uplatňují, že cukr C prodaný na vnitřním trhu se nachází ve shodné situaci jako cukr dovezený z třetích zemí, a je tudíž třeba s ním nakládat stejným způsobem. V důsledku toho by bylo v rozporu se zásadou rovnosti, aby dovozce cukru pocházejícího z třetích zemí, jenž se nachází ve zvláštní situaci ve smyslu článku 13 nařízení č. 1430/79, mohl na základě tohoto článku využít prominutí cla, zatímco taková možnost neexistuje pro výrobce cukru C nacházejícího se v téže zvláštní situaci.

- <sup>69</sup> Cosun, ministerstvo a nizozemská vláda mají tudíž za to, že neexistence možnosti prominutí poplatku dlužného na základě článku 3 nařízení č. 2670/81, ve zvláštních případech a z důvodů ekvity, způsobuje částečnou neplatnost tohoto nařízení, jelikož touto právní mezerou je porušena zásada rovnosti. Ministerstvo a nizozemská vláda rovněž z toho vyvozují částečnou neplatnost základního nařízení z téhož důvodu.

70 Při jednání určeném k přednesu řečí Cosun mimoto uplatnilo, že článek 3 nařízení č. 2670/81 porušuje čl. 40 odst. 3 druhý pododstavec Smlouvy o ES (nyní po změně čl. 34 odst. 2 druhý pododstavec ES). Cosun nemohlo v roce 1993 z důvodu nečinnosti nizozemských orgánů ani vyvézt dotčené množství cukru C, ani je nemohlo převést do následujícího hospodářského roku, zatímco ostatní výrobci cukru C mohli provést takovou volbu, a vyhnout se tak povinnosti zaplatit poplatek na základě článku 3 nařízení č. 2670/81. Cosun se tudíž v porovnání s ostatními hospodářskými subjekty v témže odvětví nacházelo v odlišné situaci, v rozporu se zákazem jakékoli diskriminace mezi výrobci Společenství zakotveným v čl. 40 odst. 3 druhém pododstavci Smlouvy.

71 Rada Evropské unie má za to, že neexistence obecného ustanovení o ekvitě v právní úpravě týkající se SOT v odvětví cukru, srovnatelného s ustanovením, které je obsaženo v celní právní úpravě v článku 13 nařízení č. 1430/79, není porušením zásady zákazu diskriminace, jelikož celní předpisy a předpisy SOT v odvětví cukru se použijí na odlišná odvětví a jimi případně zakotvené odchylky se týkají odlišných povinností ve velmi rozdílném právním kontextu.

72 V tomto ohledu je třeba připomenout, že jednak zásada rovného zacházení a zásada zákazu diskriminace vyžadují, aby se srovnatelnými situacemi nebylo zacházeno odlišně a s odlišnými situacemi stejně, není-li taková odlišnost objektivně odůvodněna (viz zejména rozsudek ze dne 17. října 1995, *Fishermen's Organisations a další*, C-44/94, Recueil, s. I-3115, bod 46, jakož i ze dne 30. března 2006, *Španělsko v. Rada*, C-87/03 a C-100/03, Sb. rozh. s. I-2915, bod 48), a jednak, že čl. 40 odst. 3 druhý pododstavec Smlouvy, jenž zakotvuje zákaz jakékoli diskriminace v rámci společné zemědělské politiky, je pouze zvláštním vyjádřením uvedené zásady (viz zejména rozsudek ze dne 13. dubna 2000, *Karlsson a další*, C-292/97, Recueil, s. I-2737, bod 39).

73 Pokud jde zaprvé o údajnou diskriminaci výrobců cukru C, jako je Cosun, ve srovnání s dovozci cukru pocházejícího z třetích zemí, postačuje konstatovat, že toto tvrzení je založeno na předpokladu, že cukr C prodaný na vnitřním trhu je postavený naroveň dovezenému cukru a je s ním třeba nakládat stejným způsobem.

74 Nicméně tento předpoklad je nesprávný z důvodů uvedených v bodech 35 až 46 tohoto rozsudku.

75 Pokud jde zadruhé o údajnou diskriminaci výrobce, jako je Cosun, ve srovnání s ostatními výrobci cukru ve Společenství, je namíste konstatovat, že situaci výrobce cukru C, jehož výroba vede k podvodným jednáním, nelze srovnat se situací výrobce, jehož cukr C je vyvážen ve lhůtách a za podmínek stanovených v čl. 1 odst. 1 nařízení č. 2670/81.

76 Mimoto, žádná skutečnost ze spisu předloženého Soudnímu dvoru neumožňuje předpokládat, že pokud by se jiný výrobce než Cosun nacházel ve stejné situaci, vnitrostátní orgány by jej upozornily, že probíhá vyšetřování jeho smluvních partnerů.

77 Je tudíž třeba dospět k závěru, že neexistence možnosti prominutí nebo vrácení poplatku dlužného na základě článku 3 nařízení č. 2670/81 z důvodů ekvity není za



takových okolností, jako jsou okolnosti věci v původním řízení, porušením zásady rovnosti.

*K údajnému porušení zásady právní jistoty*

<sup>78</sup> Cosun rovněž tvrdí, že článek 3 nařízení č. 2670/81 je neplatný z důvodu porušení zásady právní jistoty z toho důvodu, že tento článek nezakotvuje možnost udělit prominutí nebo vrácení v něm upraveného poplatku.

<sup>79</sup> V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury je zásada právní jistoty základní zásadou práva Společenství, která vyžaduje zejména, aby právní úprava byla jasná a přesná tak, aby procesní subjekty mohly jednoznačně rozpoznat svá práva a povinnosti a postupovat podle toho (viz rozsudky ze dne 13. února 1996, Van Es Douane Agenten, C-143/93, Recueil, s. I-431, bod 27, a ze dne 14. dubna 2005, Belgie v. Komise, C-110/03, Sb. rozh. s. I-2801, bod 30). Tento požadavek právní jistoty se uplatní s obzvláštní přísností vůči právní úpravě, která může způsobovat finanční důsledky (rozsudky ze dne 15. prosince 1987, Nizozemsko v. Komise, 326/85, Recueil, s. 5091, bod 24, a ze dne 16. března 2006, Emsland-Stärke, C-94/05, Sb. rozh. s. I-2619, bod 43).

<sup>80</sup> Krom toho i sankce netrestní povahy může být uložena pouze tehdy, pokud je založena na jasném a jednoznačném právním základě (viz zejména rozsudky ze dne 25. září 1984, Könecke, 117/83, Recueil, s. 3291, bod 11; ze dne 11. července 2002, Käserei Champignon Hofmeister, C-210/00, Recueil, s. I-6453, bod 52, a výše uvedený Emsland-Stärke, bod 44).

81 Tím, že zakotvuje zaplacení poplatku ve všech případech, s výjimkou vyšší moci, kdy zásilka cukru C nebyla vyvezena za podmínek a lhůt stanovených v čl. 1 odst. 1 nařízení č. 2670/81, je článek 3 téhož nařízení jasným a jednoznačným ustanovením.

82 V důsledku toho neexistence možnosti prominutí nebo vrácení poplatku dlužného na základě článku 3 nařízení č. 2670/81 z důvodu ekvity není za takových okolností, jako jsou okolnosti věci v původním řízení, porušením zásady právní jistoty.

*K údajnému porušení zásady ekvity*

83 Cosun nakonec uplatňuje, že článek 3 nařízení č. 2670/81 je rovněž neplatný z důvodu porušení údajné zásady ekvity.

84 V tomto ohledu je namístě připomenout, že podle Cosun údajné porušení vyplývá z toho, že dovozci, jakým byla De Haan Beheer BV ve výše uvedeném rozsudku De Haan, jež byla osobou povinnou k zaplacení celního dluhu v důsledku porušení spáchaných bez jejího vědomí, a jejichž spáchání vnitrostátní orgány úmyslně umožnily za účelem lepšího usvědčení viníků, může být tento dluh prominut nebo vrácena částka zaplacená na jeho vyrovnání, zatímco výrobce cukru C nacházející se v téže zvláštní situaci nemá takovou možnost.

85 Zdá se tak, že údajná zásada ekvity, které se dovolává Cosun, je ve skutečnosti zaměňována se zásadou rovnosti, o které již v bodech 68 až 77 tohoto rozsudku bylo konstatováno, že ji základní nařízení a nařízení č. 2670/81 neporušují.

86 Z toho vyplývá, že přezkum první otázky neukázal žádnou skutečnost, kterou by mohla být dotčena platnost základního nařízení a nařízení č. 2670/81.

### **K druhé otázce**

87 S ohledem na odpověď poskytnutou na první otázku není namístě odpovědět na otázku druhou.

### **K nákladům řízení**

88 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení vzhledem ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (první senát) rozhodl takto:

**Přezkum první otázky neukázal žádnou skutečnost, kterou by mohla být dotčena platnost nařízení Rady (EHS) č. 1785/81 ze dne 30. června 1981**

**o společné organizaci trhů v odvětví cukru, ve znění nařízení Rady (EHS) č. 305/91 ze dne 4. února 1991 a nařízení Komise (EHS) č. 2670/81 ze dne 14. září 1981, kterým se stanoví prováděcí pravidla pro výrobu cukru nad rámec, ve znění nařízení Komise (EHS) č. 3559/91 ze dne 6. prosince 1991.**

Podpisy.